

Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Arkivforbundet
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Norges Linforening

Norsk Folkedraktforum
Norsk Folkeminnelag
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitters Venner
Rutebilhistorisk Forening
Landsforeningen for Luftfartøyvern

Statsbudsjettet 2018

Høringsnotat – Kunnskaps- og forskningskomiteen

Kapittel 254, post 70 i Kunnskapsdepartementets budsjett.

Norges kulturvernforbund er en paraplyorganisasjon for de frivillige kulturvernorganisasjonene. Vi har 24 medlemsorganisasjoner med til sammen rundt 2000 lokallag og 230 000 medlemmer. Blant organisasjonene finner vi blant annet Norges Husflidslag, Forbundet Kysten, Norsk Kulturarv og Fortidsminneforeningen. Vi har slektsforskere og historielag, heraldikere og fartøyvernere, og en rekke andre engasjerte personer som bidrar med tusenvis av timer i dugnadsinnsats hvert år for å ta vare på kulturarven vår. Videreføring av kunnskap er viktig for samtlige organisasjoner!

I våre organisasjoner finner du mange medlemmer med spisskompetanse på sine områder, og de frivillige kulturorganisasjonene er svært viktige bidragsyttere innen kulturfagene over hele Norge. Gjennom et tett samarbeid med våre studieforbund sikrer vi at det finnes kurstilbydere med høy fag- og tilretteleggingskompetanse der folk bor. Kursene organiseres og gjennomføres av lokallag som også har det økonomiske ansvaret for opplæringen. Mange kulturarbeidere og håndverkere får en viktig del av sine inntekter fra å være kurslærere. Kursene i seg selv finansieres av deltakeravgift, private givere, frivillige dugnadstimer og statlige tilskudd. Til tross for at de statlige tilskuddene utgjør kun 20% av finansieringen, er dette et avgjørende bidrag i forhold til gjennomføring.

Regjeringen foreslår i sitt forslag til statsbudsjett å kutte støtten til Studieforbundenes ordinære virksomhet med 22,5 millioner kroner. Tar vi prisjustering med i betraktning, utgjør dette kuttet om lag 28 millioner kroner, eller 10 % av Studieforbundets budsjett. Det foreslåtte kuttet rammer den lokale frivilligheten hardt. Studieforbundet kultur og tradisjon estimerer at kuttet vil berøre hele 570 kurs i 2018.

Systematisk samarbeid gjennom mange år i samspill mellom organisasjoner og studieforbund er nå i ferd med å bli ødelagt!

Videre er Studieforbundet nettopp i gang med en evaluering som er bestilt av Kunnskapsdepartementet. Evalueringen er planlagt ferdigstilt våren 2018. Det gir lite mening å kutte bevilgninger nå, før evalueringen er konkludert.

Kuttene i tilskuddet til studieforbundene rammer særlig kulturlivet i frivillig sektor, men vil også kunne få store konsekvenser for offentlig utdanning innen kunst- og kulturfag. De frivillige organisasjonene og deres studieforbund har mye unik kompetanse som benyttes i etterutdanning av lærere. Opplæringen fungerer

ikke minst som forberedelse til videregående skole, og øker gjennomføringsevnen for eleven. I tillegg gir disse opplæringsaktørene et viktig grunnlag for før høyere utdanning innen utøvende kunst og kulturfag. De har også egne utdanningsløp på videregående skoles nivå som ikke finnes i det offentlige. Særlig gjelder dette på kulturarvsfeltet.

I budsjettforslaget foreslås det en økning på "andre tiltak for livslang læring og til yrkesfagene". Regjeringen foreslår å øke satsingen på yrkesfagene med om lag 40 millioner kroner i 2018, som skal styrke både arbeidet med å rekruttere flere lærebedrifter og løfte den fleksible og desentraliserte yrkesfaglærerutdanningen. Dette er positivt. **Vi håper derfor at regjeringen ser en helhet i forhold til tilbudet, og reverserer kuttet til studieforbundene!**

Kulturvernforbundet viser også til høringene rundt tilbudsstrukturen i yrkesfagene, og svarene vi har sendt inn i den anledning. Spesielt vil vi påpeke viktigheten av at det foreligger et nasjonalt ansvar for at fagtilbudene opprettholdes. Dersom fylkeskommunen ikke tilbyr lærefagene, må det opprettes landsdekkende linjer for de berørte fagene, slik at tilbudet ivaretas og rekrutteringen opprettholdes.

I tillegg til det offentlige utdanningssystemet mener vi det er behov for etablering av flere kulturvernssentre. Vi kan vise til gode erfaringer med bygningsversentre og fartøyvernssentre, som i stor grad bidrar til et levende og aktivt miljø og videreføring av kompetanse.

Kulturvernforbundet påpeker også viktigheten av å se yrkesutdanning og opplæring i sammenheng med øvrige politiske tiltak og føringer. Norge har internasjonale forpliktelser gjennom å ha ratifisert UNESCO-konvensjonen om vern av den immaterielle kulturarven, og dennes paragraf om utdanningsløp.

Myndighetene har også satt seg nasjonale mål om at kulturarven skal bevares som bruksressurs og kilde til kunnskap, opplevelser og verdiskapning. For å nå disse målene, er det en forutsetning av kompetansen videreføres! I dag ser vi for eksempel at mangelen på kompetente håndverkere er en stor utfordring for både private eiere, museer og næringslivsaktører.

Videre har regjeringen satt av midler til kulturbasert turisme. Dette er en økende trend som medfører både inntekter og sysselsetting. Også her må det være et helhetlig perspektiv. For å sette i stand kulturminner trengs det kompetanse.

Kulturvernforbundet ber regjeringen om å reversere de foreslåtte kuttene, og heller vurdere en strategisk satsing på feltet!

Jørg Eirik Waula

Styreleder
Norges kulturvernforbund

Toril Skjetne

Generalsekretær
Norges kulturvernforbund